

RANUAN KUNTA

*Rohkea
Ranua*

Arviointikertomus 2020

copyright@tarkastuslautakunta

Arviointikertomuksen sisältö

Havainnot ja kehitystarpeet

Tarkastuslautakunnan toiminta
valtuustokaudella 2017- 2021

Tavoitteiden toteutuminen toimialat

Henkilöstö

Talousanalyysi

Tilintarkastus

Esitys valtuustolle

Allekirjoitukset

- ❖ Valtuustokauden merkittävin saavutus on kuituverkon rakentaminen jokaiseen talouteen
- ❖ Ranuan kunnassa on vuosia ollut hammashoito-osastolla toiminnassa ja laskutuksessa epäkohtia, joita kunnan johto on tutkinut ja tutkituttanut. Epäkohta on saatu korjattua. FCG on antanut ohjeet uudesta käytännöstä, mutta BDO:n raportissa ilmenneiden aikaisempien vuosien epäkohtien korjaus on jäänyt hoitamatta.
- ❖ Konsernijohto seurasi liian pitkään Ranuan Infra Oy:n toimitusjohtajan toiminnan puutteita, eikä ryhtynyt toimiin heti epäkohtien ilmennyttyä huomautuksista huolimatta.
- ❖ Ranuan Seudun Matkailu on ajautunut johdollisiin ongelmiin kesken koronapandemiaa
- ❖ Kuntalain mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Tarkastuslautakunnan mielestä tämä lainkohta tulisi ottaa vakavasti huomioon seuraavalla valtuustokaudella.
- ❖ Kunnan ohjeistuksen mukaan ei anneta automaattisesti lyhytaikaisissa työsuhteissa oleville kirjallista työsopimusta, mikä aiheuttaa ongelmia työntekijöille. Työn vaativuuden arviointia ei ole tehty kunnanhallituksen edellyttämässä aikataulussa.
- ❖ Kunnan ylimmän johdon sekä teknisen osaston henkilöstöresurssit ovat liian ohuet
- ❖ Koko konsernin eli kunnan ja kunnan yhteisöjen varahenkilöjärjestelmää tulisi kehittää.
- ❖ Kunnan on varmistettava taloudellisesti Ranuan Seudun Matkailu Oy:n talous ja kehitys.
- ❖ Suomen Kuvalehden laatiman kuntatestin perusteella, jossa mitattiin kuntia elinvoiman, väestön ja talouden perusteella, Ranuan kunta sai yhden tähden viidestä.
- ❖ Keskustelukulttuuria yrittäjien kanssa on jatkettava.
- ❖ Kunta on investoinut perusturva- ja sivistystoimintaan, jotka edesauttaa lapsiperheiden kiinnostusta kuntaan.
- ❖ Kuntakonsernissa tulisi harkita teknisen huollon resurssien lisäämistä. (Konsernin kiinteistöasiantuntija).
- ❖ Kunnan vanhenevan väestön hoitopaikkatarpeeseen tulisi varautua.

Toiminta 2017

- ❖ Suoritettiin valtuustokauden arviointitehtävien jako valtuustokaudelle
- ❖ Laadittiin arviointisuunnitelma valtuustokaudelle
- ❖ Kuultiin kunnanjohtajaa valtuustokauden näkymistä
- ❖ Kuultiin toimitusjohtaja Veli Saarijärveä sisäilmaongelmista
- ❖ Käsiteltiin vanhempien kirje koulukuljetuksista
- ❖ Lähetettiin kunnanhallitukselle selvityspyyntö koulukuljetuksista
- ❖ Kuultiin hallintojohtaja Eija Kokko-Petäjäjärveä taloudesta
- ❖ Käsiteltiin sidonnaisuusilmoitukset
- ❖ Kuultiin kehittämisspäällikkö Riikka Tuomivaaraa elinkeinotoiminnan kehittämisestä
- ❖ Kuultiin vanhuspalvelujohtaja Marketta Uimaniemi –Honkasta toimialasta
- ❖ Kuultiin perusturvajohtaja Piiraa SOTE-valmistelusta
- ❖ Lähetettiin selvityspyyntö tekniselle lautakunnalle korjaustoiminnan tehottomuudesta
- ❖ Vierailtiin kirkonkylän kouluissa

Toiminta 2018

- ❖ Kuultiin kunnanjohtajan katsaus vuoden 2018 näkymistä
- ❖ Kuultiin tyllisyyskoordinaattori Veijo Ilikaisen katsaus työllistämistoiminnoista.
- ❖ Kuultiin Veli Saarijärven katsaus Ranuan Lämpö Oy:n ja Ranua Vesi Oy:n taloudesta.
- ❖ Esitettiin kunnanhallitukselle kunnanjohtajan osallistumisoikeutta tytäryhtiöiden hallituksiin. Tämän kunnanhallitus toteutti
- ❖ Käsiteltiin tilintarkastuskertomus vuodelta 2017
- ❖ Laadittiin arviointikertomus vuodelta 2017
- ❖ Kuultiin Visit Ranua matkailuneuvoja Salla-Mari Koistista matkailun kehittämisestä Ranualla.
- ❖ Kuultiin rakennusmestari Kai Varista teknisen toimen resursseista.
- ❖ Kuultiin hallintojohtaja Eija Kokko-Petäjäjärveä taloudesta.
- ❖ Vierailtiin terveystieteiden keskuksessa ja kuultiin johtavaa lääkäriä Timo Peisaa

Toiminta 2019

- ❖ Kuultiin kunnanjohtajaa, katsaus talouteen
- ❖ Kuultiin Ranuan Vuokra-asunnot Oy:n hallituksen puheenjohtajaa Urpo Sarajärveä asuntopulasta.
- ❖ Kuultiin hallintojohtaja Eija Kokko-Petäjäjärveä taloudesta
- ❖ Kuultiin Vs. perusturvajohtaja Teija Romppaista
- ❖ Osallistuttiin tarkastuslautakunnan koulutuspäiville
- ❖ Kuultiin Ranuan Seudun Matkailu Oy:n toimitusjohtaja Hinnoa yhtiön tilinpäätöksestä
- ❖ Laadittiin arviointikertomus vuodelta 2018
- ❖ Käsiteltiin tilintarkastuskertomus vuodelta 2018
- ❖ Käsiteltiin sidonnaisuusilmoitukset
- ❖ Kuultiin Ranuan Infra Oy:n toimitusjohtajaa tilinpäätöksestä.
- ❖ Kuultiin sivistysjohtaja Aku-Petteri Luiroa toimialan tilanteesta.
- ❖ Kuultiin kehittämispäällikkö Riikka Tuomivaaraa, matkailu- ja viestintäpäällikkö Salla-Mari Koistista ja yhteyspäällikkö Katja Lindholmia Ranuan kunnassa tapahtuvasta yritysten kehittämistyöstä
- ❖ Kuultiin vs. perusturvajohtajaa hammashoito-osastolla ilmittyneistä ongelmista
- ❖ Kuultiin teknistä johtaja Risto Niemelää toimialan resursseista

Toiminta 2020

- ❖ Kuultiin vapaa-aikatoimen johtaja Anitta Jaakolaa
- ❖ Käsiteltiin BDO:n raportti hammashoidon tilanteesta
- ❖ Kuultiin Perusturvajohtaja Piiraa toimenpiteistä hammahoito-osastolla
- ❖ Kuultiin hallintojohtaja Eija Kokko Petäjäjärveä kunnan taloudesta
- ❖ Käsiteltiin tilintarkastuskertomus 2019
- ❖ Laadittiin arviointikertomus 2019
- ❖ Kuultiin Kunnanjohtajaa valtuustokauden tapahtumista
- ❖ Kuultiin vanhuspalvelujohtaja Marketta Uimaniemi-Honkasta vanhustyön tilanteesta
- ❖ Kuultiin teknisen osaston johtaja Risto Niemelää toimialan resursseista.
- ❖ Kuultiin Ranuan Infra Oy:n toimitusjohtajaa yhtiön tappiokierteestä
- ❖ Lautakunta on suorittanut tilintarkastuksen kilpailutuksen vuosille 2021-2024

Hyvinvointilautakunta

- ❖ Tavoitteena toteuttaa taloudellisesti ja tehokkaasti riittävät, laadukkaat ja toimivat perusturvan lähipalelut
- ❖ Poikkeusoloista huolimatta perusturvatoimi on pystynyt tuottamaan palveluja hyvin lapsille, nuorille ja lapsiperheille sekä ikäihmisille
- ❖ Palveluprosesseissa on onnistuneesti haettu paikkakuntakohtaisia ratkaisuja ja huomioitu terveyden ja hyvinvoinnin painopisteet.
- ❖ Korona-viruksen aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi etätyöskentely ja sähköisten palvelujen hyödyntäminen on lisääntynyt merkittävästi.
- ❖ Poikkeusolojen vaikutukset ovat alkaneet näkyä lapsiperheiden tuen tarpeen lisääntymisenä erityisesti perhetyössä
- ❖ Ikäihmisten palvelut on pystytty tuottamaan normaalisti pandemiasta huolimatta.
- ❖ Perusterveydenhuollossa on kaikki toiminnot siirtyneet uuteen hyvinvointikeskukseen.
- ❖ Ranuan kunnassa on vuosia ollut hammashoito-osastolla toiminnassa ja laskutuksessa epäkohtia, joita kunnan johto on tutkinut ja tutkituttanut. Epäkohta on saatu korjattua. FCG on antanut ohjeet uudesta käytännöstä, mutta BDO:n raportin mukaisien aikaisempien vuosien epäkohtien korjaus on jäänyt hoitamatta.
- ❖ Kokonaisuutena perusturvatoimi on toiminut tehokkaasti ja tuottanut kuntalaisille riittävät palvelut poikkeusoloista huolimatta.
- ❖ Koronatyöryhmä on toiminut hyvin ja tiedotteita ovat kuntalaiset saaneet kiitettävästi.

- ❖ Sivistystoimenjohtajan hallinnollisten tehtävien jako ei toteutunut suunnitellulla tavalla
- ❖ Sivistystoimen henkilöstö määrättiin keväällä etätööhön, koulutuksiin ja kokouksiin osallistuttiin etänä.
- ❖ Uuden monitoimikeskuksen suunnittelussa noudatettiin ns. neuvottelumenettelyä.
- ❖ Hankkeen suunnittelutyölle ei ole ollut riittävästi aikaa
- ❖ Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutui tavoitteet pääsääntöisesti
- ❖ Lukio-opetuksessa keskeyttäneiden osuus oli 2019 10,9 %, vuonna 2020 13,6 %
- ❖ Lukion rehtorin pitkän poissaolon aikana rehtorin akuutit tehtävät on hoitanut vararehtori oman työnsä ohessa
- ❖ Kansalaisopiston opetustuntien määrä jäi tavoitteesta 20 %, Tavoite 4200 tuntia, toteutui 3360 tuntia
- ❖ Koronaepidemia vaikutti merkittävästi kansalaisopiston ja vapaa-aikatoimen palveluihin
- ❖ Epidemiasta huolimatta vapaa-aikatoimi tarjosi ennenkaikkea nuorisolle hyvin monipuolisia liikunta- ja kulttuuritilaisuuksia.
- ❖ Taiteen perusopetuksen tuntimäärä lisääntyi toimintavuonna noin 7 %
- ❖ Ranua maksoi Rovaniemen musiikkiopistolle siellä olevasta opetuksesta 13 991 euroa
- ❖ Kirjastossa kokonaislainaus/asukasluku väheni 20 % ja kirjastokäynnit/asukas väheni 37 %

Tekninen toimi

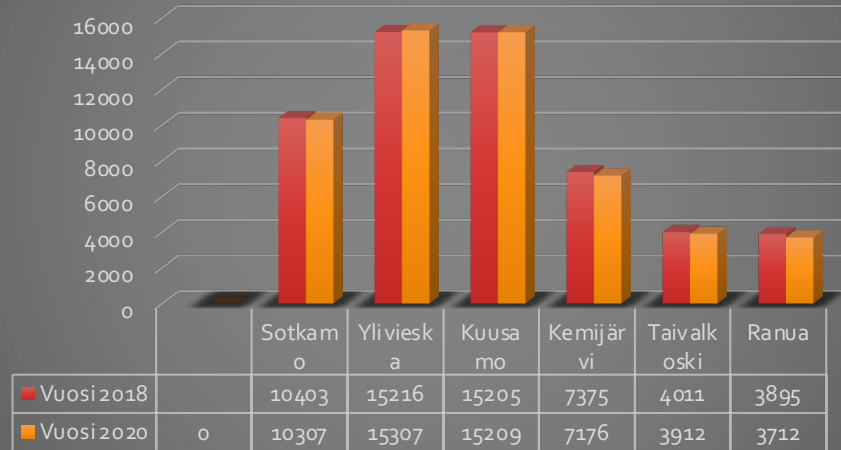
- ❖ Lautakunta on myöntänyt pysyvän asutuksen yksityisteiden kunnossapitoon 380 euroa/ km.
- ❖ Yksityisteiden peruskorjaukseen kunta antoi avustusta yht 8800 euroa
- ❖ Ranuan liikenneturvallisuuksuunnitelma on valmistunut
- ❖ Koloman tiesuunnitelman tekoa siirrettiin myöhemmäksi
- ❖ Katujen kuntoluokitus on valmistunut
- ❖ Latu- ja kelkkareittejä on ylläpidetty
- ❖ Kylätoimikunnille on myönnetty avustuksia liikuntapalvelujen investointeihin
- ❖ Asiointiliikenne hoidettu koronasta huolimatta
- ❖ Jätehuollon viranomaistehtävät siirtyneet Rovaniemen hoidettaviksi
- ❖ Yläasteen ja lukion purkaminen siirretty toteutettavaksi samanaikaisesti kuin Infopolis

Ranuan kunnalla oli henkilöstöä 31.12.2020 yhteensä 314

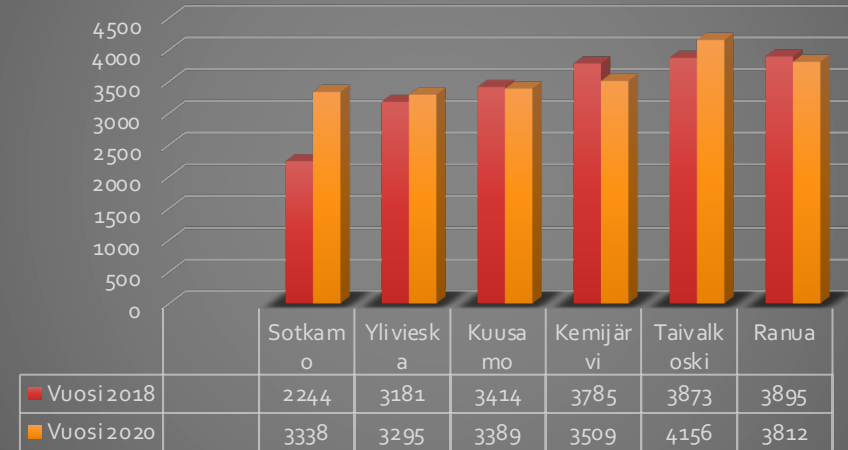
- ❖ Henkilökunnan määrä jakaantui: kunnanhallitus 12, Perusturvalautakunta 159, Sivistyslautakunta 125
Tekninen lautakunta 18
- ❖ Henkilöstön keski-ikä 48 v
- ❖ Henkilökunnasta 84 % naisia ja 16 % miehiä
- ❖ Työterveyslaitoksen vuoden 2019 Kunta10 -tutkimuksen tulosten mukaan kuntatyöntekijät olivat poissa työstä oman sairauden takia keskimäärin 16,5 päivää vuodessa. Tutkimuksen sairauspoissaolopäivät lasketaan henkilötyövuosista (htv). Ranualla toimintavuonna oli sairauspäiviä 18,2, vuonna 2019 oli sairauspäiviä 17,5.
- ❖ Ranuan kunnassa on suoritettu työhyvinvointikysely 2020. Kyselyn vastausprosentti oli 59 %. Toimintakertomukseen olisi tullut sisällyttää kyselyn tulokset.
- ❖ Henkilöstö on tärkein voimavara kunnan palvelutuotannossa. Toimintakertomuksessa oli Ranuan kunnan henkilöstöstä vain 1,5 sivua.
- ❖ Kunnan tulisi harkita, että tulevaisuudessa henkilöstöstä laadittaisiin oma erillinen henkilöstökertomus.
- ❖ Tarkastuslautakunnan kuullessa henkilöstöä, tuli esille, että Ranuan kunta on hyvä työnantaja

- ❖ Tuloveroprosentti pidettiin ennallaan 19,75 %:ssa
- ❖ Valtionosuudet kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1 385 938 euroa
- ❖ Valtionosuuden kasvussa on koronasta johtuvaa tulonsiirtoa 1 221 303 euroa.
- ❖ Verotulot kasvoivat 488 827 Euroa
- ❖ Kunta ei nostanut vuonna 2020 pitkäaikaista lainaa
- ❖ Velkaa on 817 euroa asukasta kohti. Koko konsernin velka on 4 677 euroa/asukas
- ❖ Vuosikate oli 2 103 869 euroa, ylijäämä 1 117 002 euroa.
- ❖ Kunnalla on kertynyttä ylijäämää 12 544 113 euroa
- ❖ Omavaraisuusaste nousi 77,9 %:sta 79,1 %:iin
- ❖ Kunnalla on vähän lainaa mutta paljon vuokravastuita koska investoinnit ovat rahoitettu leasingrahoituksella.
- ❖ Lainat ja vuokravastuu ovat yhteensä 10 356 000 euroa.
- ❖ Lainat ja vuokravastuut asukasta kohden ovat 3 790 euroa
- ❖ Asukasmäärä oli vuoden lopussa 3 712 asukasta. Määrä pieneni vuodessa 69 asukkaalla

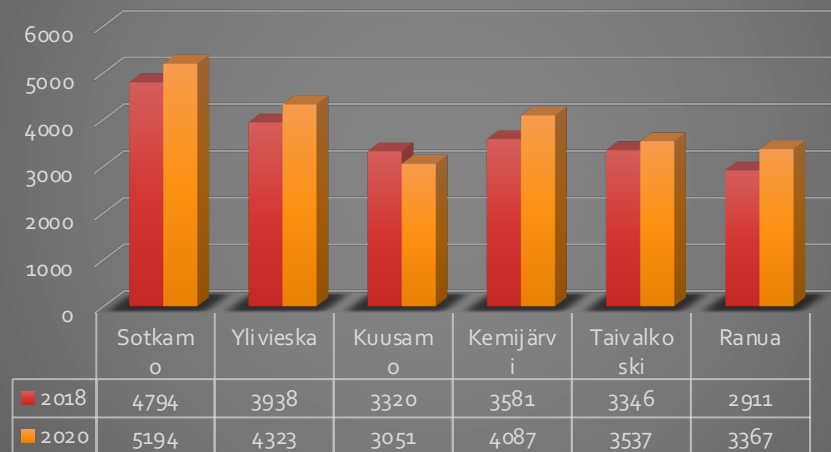
Asukkaita

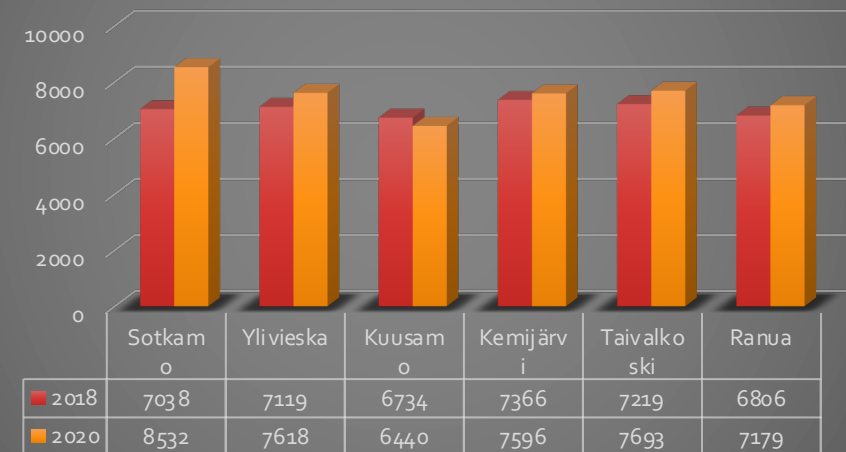
Henkilöstökulut/asukas

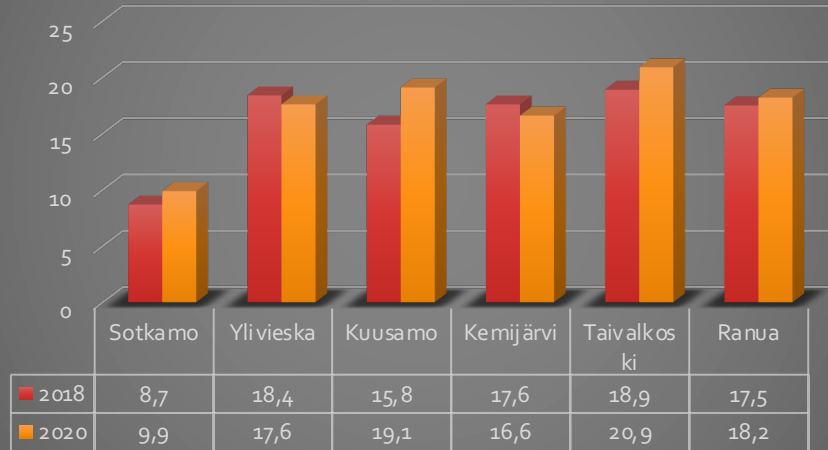
Palvelujen ostot/asukas

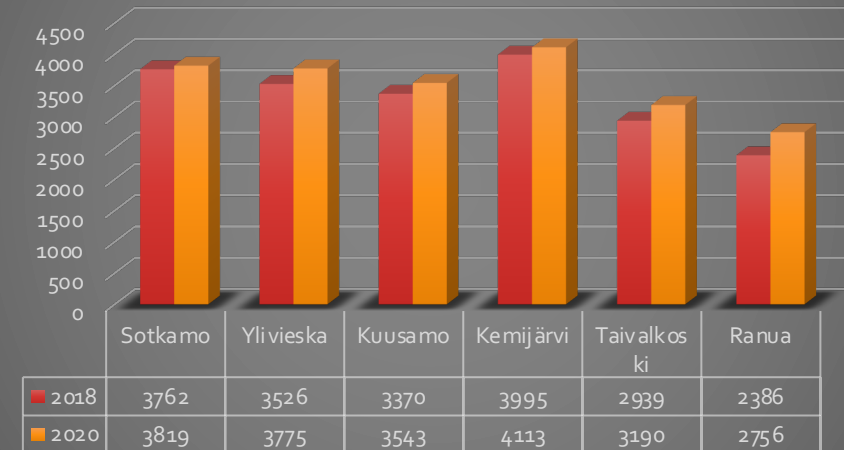
Henkilöstök+palvelujen ostot/as

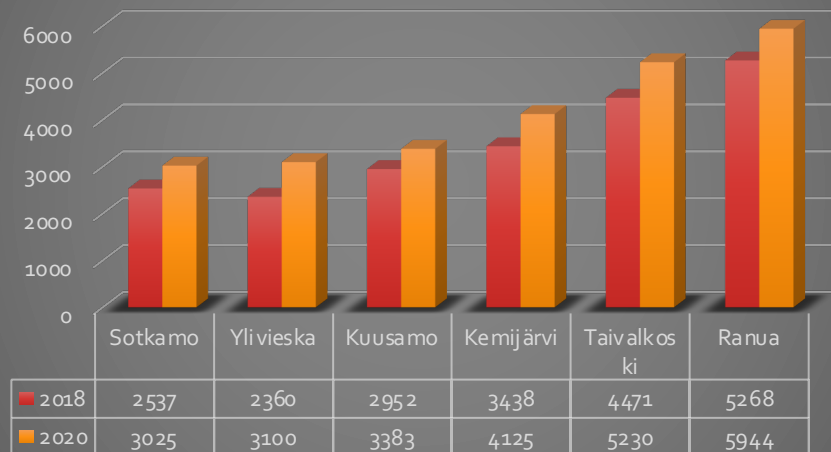
Sairauspoissaolot/htv

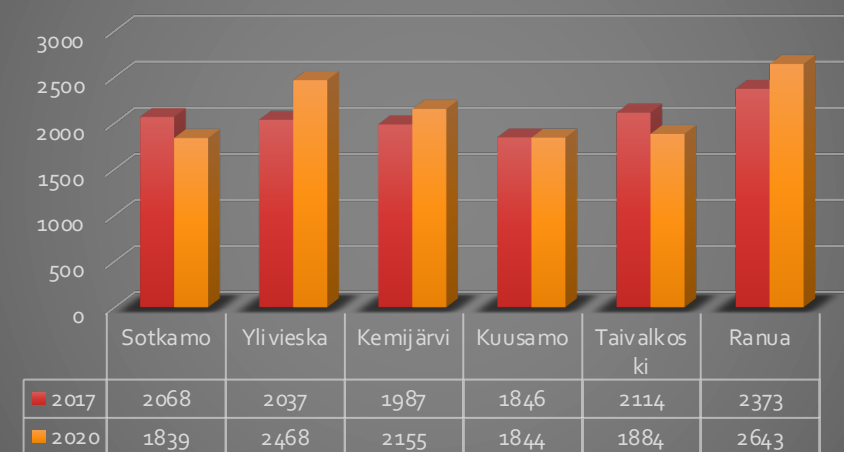
Verotulot/asukas

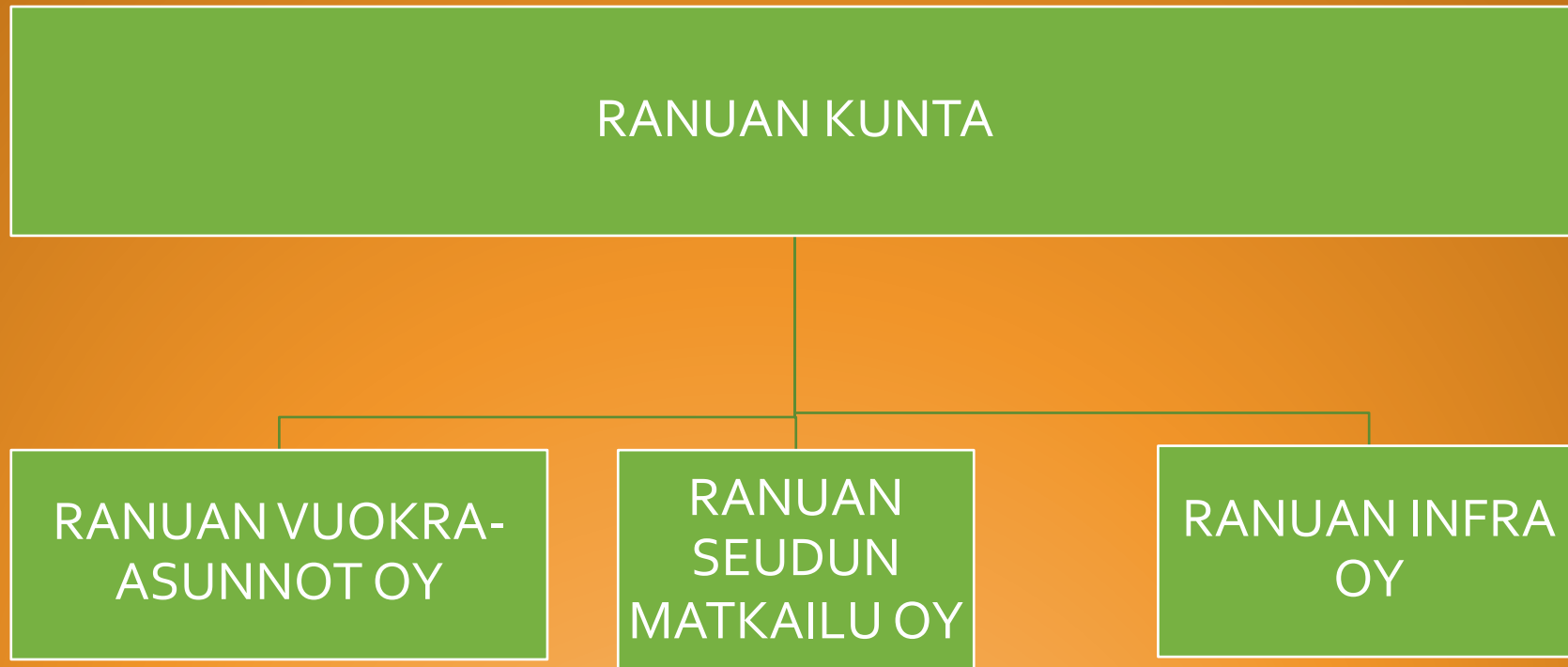

Valtionosuudet/asukas

Opetus- ja kulttuurimenot/asukas

	Ranuan Seudun Matkailu Oy.		Ranuan Infra Oy		Ranuan Vuokra-asunnot Oy	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Liikevaihto	6 353	4476	2 608	2375	1 122	1 024
Materiaalipalvelut	1 503	1056	1 344	1008	1 165	804
Henkilöstökulut	2 398	1750	425	458		
Muut kulut	1 564	1369	305	348		
Rahoituskulut	81	83	77	69	13	14
Tilikauden tulos	208	-72	-131	-42	-177	96
Vieras pääoma	5 265	4063	7 929	7 446	4 200	4034

Kaisa Illikainen ei ole osallistunut Ranuan Infra Oy:n arviointiin

Ranuan Seudun Matkailu Oy

- ❖ Yhtiö selviytyi erittäin hyvin koronan tuomista vaikeuksista ja pystyi sopeuttamaan toimintansa muuttuneeseen markkinatilanteeseen
- ❖ Hallituksen työmäärä on ollut kohtuuton, kun yhtiötä on pyritty luotsaamaan yli koronapandemian.
- ❖ Yhtiön vieras pääoma pieneni tilikauden aikana 1,2 mlij. euroa
- ❖ Yhtiölle on kertynyt korjausvelkaa. Eläinpuiston rakenteita ei ole uusittu vuosittain riittävästi
- ❖ Hallituksen tulisi ottaa ensisijaiseksi investoinniksi rakenteiden uudistamisen, koska korjausvelka näkyy asiakkaalle ja vaikuttaa puiston imagoon
- ❖ Kuluva vuosi tulee olemaan yhtiölle erittäin haastava.
- ❖ Eläinpuisto on Ranuan kunnan ”Kruunun jalokivi” sen tulisi olla auki ympäri vuoden.
- ❖

Ranuan Infra Oy

- ❖ Yhtiön hallituksen olisi tullut reagoida aikaisemmin toimitusjohtajan toiminnan puutteisiin.
- ❖ Yhtiön uusi toimitusjohtaja on pystynyt nopeasti muuttamaan yhtiön toimintaa ja kannattavuus on parantunut.
- ❖ Yhtiön vieras pääoma on pienentynyt tilikauden aikana noin 500 000 euroa
- ❖ Vesihuollon ja kaukolämmön taksoja on tarkistettu vuoden 2021 alusta
- ❖ Toimintavuonna otettiin käyttöön 108 uutta valokuituliittymää
- ❖ Syksyllä toteutetussa kampanjassa vaihdettiin 29 päätelaitetta
- ❖ Operaattorin vaihdos johtaa 15 %:n säästöön kustannuksissa
- ❖ Lämpölaitos tuotti vuonna 2020 14 049 MWh, joista turpeella 7 559 KWh , öljyllä 794 MWh , hakkeella 2 048 MWh, kutterilla 3 357 MWh ja kevytöljyllä 794 MWh.
- ❖ Toimitusjohtajan vaihdos on tuonut yhtiön toimintaan ryhdikkyyttä ja osaamista.

Ranuan Vuokra-asunnot Oy

- ❖ Vuokrahuoneistojen käyttöaste oli 85 %
- ❖ Yhtiö on tehnyt voitollisen tuloksen vuonna 2020 vähentämällä kiinteistöjen korjauksien määrää, ne olivat 254 000 euroa, edellinä vuonna 420 000 euroa.
- ❖ Vuokrahuoneistoja on 203 kpl, joista 11 kpl on niin heikkokuntoisia, että niitä ei voi vuokrata.
- ❖ Huoneistojen käyttöaste on kasvanut syksyllä 2020
- ❖ Yhtiön tulisi laatia asuinkelvottomien asuntojen purkusuunnitelma ja järjestää valmiudet käynnistää uudisrakentaminen

Vuoden 2020 tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy, vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Rauno Lohi

Tilintarkastaja on antanut tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 tarkastuksesta raportit, tilinpäätösraportin sekä väliraportin. Raportit on toimitettu myös kunnan johdolle.

Tilintarkastaja on antanut 3.5.2021 tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2020.

Tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastaja esittää tilinpäätöksen hyväksymistä sekä vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastelemaltaan tilikaudelta 2020.

Tarkastuslautakunta toteaa, että valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa ovat toteutuneet ja toiminta on järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tämän kertomuksen annamme Ranuan kunnanvaltuustolle Kuntalain 121 §:n mukaisena arviona valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2020.

Ranualla 5. päivänä toukokuuta 2021

Jouko Höyhtyä
Puheenjohtaja

Kaisa Illikainen
Varapuheenjohtaja

Raija Huhtamäki

Toivo Sääskilahti

Juhani Savolainen